

системи. Фітотерапія та м'язова діяльність дає можливість формувати в організмі адаптаційні реакції, які спрямовані на вибір найбільш оптимального та ефективного результату, сприяє функціональному відновленню морфологічної та функціональної складових системи дихання.

Список використаних джерел:

1. Бабінець Л. С., Боровик І. О. Синдроми в пульмонології. Сімейна медицина: нац. підруч. для студ. ВМНЗ IV р. а.: У 3 кн. Кн. 2. Симптоми і синдроми у клініці внутрішніх хвороб / Л. С. Бабінець, О. М. Барна, С. В. Білецький та ін.] ; [за ред. О. М. Гиріної, Л. М. Пасієшвілі. Київ : Медицина, 2016. С. 93.

2. Воропаєв Д. С., Єжова О. О. Основи фізичної реабілітації (загальна характеристика засобів фізичної реабілітації) : навчальний посібник. Суми, 2019. 72 с.

3. Мозгова К. Фізична терапія при хронічному бронхіті. Вища освіта – студентська наука – сучасне суспільство: напрями розвитку : матеріали Всеукр. студ. наук.-практ. конф., м. Київ, 18 березня 2020 р. : [зб. тез] / ПВНЗ «Міжнар. наук.-техн. ун-т ім. акад. Юрія Бугая, каф. ЮНЕСКО «Інформаційно-комуник. технології в освіті». Київ : [б. в.], 2020. С. 111–114.

4. Фізична терапія, здоров'я, фізична культура та педагогіка : монографія / за ред. І. Григуса, Д. Скальські, Б. Кіндзера, О. Заболотної, А. Сущенка. Рівне : НУВГП, 2021. С. 37–52. ISBN 978-966-327-505-5

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-570-2-114>

Митус В. І.,

*аспірант кафедри психології, філософії та суспільних наук
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
м. Київ, Україна*

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Новітнім практичним змінам у сучасній вищій освіті притаманні багато суперечностей між існуючою необхідністю у динамічному розвитку освіти і невмінням користуватися новітніми технологіями. Іншими словами, на сьогоднішній день відчувається брак психологічної готовності до інновацій, що відіграє ключову роль у виконанні професійної інноваційної діяльності. Відтак, найбільш гостро

в сучасних умовах постає проблема, пов'язана із підготовкою майбутніх фахівців, яким притаманний цілий комплекс психологічних якостей, які забезпечували б створення та реалізацію інноваційних процесів в нашій країні.

Готовність до професії наразі тема досить актуальна. Подекуди це відбувається через постійне підвищення вимог до суб'єктів професійної діяльності, жорстокої конкуренції та швидкої темпоральності буття. Наприклад, ще два роки тому онлайн навчання, різні курси, тренінги та майстер-класи не були такими популярними як сьогодні. Зміни прийшли водночас і швидкими темпами необхідно було адаптуватися та бути готовими до змін у професійній діяльності. На сьогодні актуальним стає питання професіоналізації особистості та готовності майбутніх спеціалістів до професії. Тобто основною метою для суспільства стає «вирощування» спеціалістів та професіоналів. Висококваліфікований спеціаліст має бути фахівцем найвищого рівня, та професіоналом він може стати лише якщо буде цілком готовим до професійної діяльності, не в аспекті набуття досвіду (зрозуміло, що досвід та майстерність приходять лише з часом), а в аспекті особистісної, психологічної та професійної готовності [1].

Отже, професійний розвиток, який покликаний забезпечити компліментарність усіх інших елементів здійснюється в процесі навчальної роботи студентів. Заохочення, що обумовлює активність та енергійність індивіда, характеризує її направленість до визначених цілей є мотивація. Енергійність індивіда зумовлює таке взаємозв'язки між людиною та працею, які вдало позначатимуться на подальшому розвитку творчого потенціалу людини і при цьому можна допускати виправданість обраної професії. Проте в даному випадку важливе значення має «домінуючий мотив». При навчанні у вищій школі брак всебічної професійної направленості у студентів припускає також й перспективу її формування. Професійне самовизначення вважається логічним результатом послідовного зростання рівня професійної направленості, досягнення поставленої мети у професійному й життєвому шляху і є визначальною задачею.

Психологічна готовність до різних видів діяльності має свої особливості, але існують загальні погляди на її розуміння. У сучасній науці виділяють два основні підходи до розуміння цього поняття. Згідно з першим підходом, психологічна готовність є станом психологічної готовності до виконання конкретного трудового завдання; це короткотривала, тимчасова, мобілізаційна, ситуативна готовність. Другий підхід розглядає психологічну готовність як загальну, довготривалу, постійну, завчасну, потенційну готовність до діяльності – підготовленість усіх сфер психіки до виконання діяльності як особистісна інтегративна властивість [2]. Отже, визначаються два основних види психологічної готовності до діяльності: загальна,

довготривала – особистісна інтегративна властивість, підготовленість усіх сфер психіки до виконання діяльності; ситуативна, короткочасна, стан психологічної готовності до виконання діяльності. Загальна психологічна готовність до діяльності розглядається як основа, на вище поглядами вчених. Основний зміст психологічної готовності до праці відображається у ставленні, спрямованості, які знаходять втілення в інтегральних морально-вольових та емоційних якостях особистості [3, с. 3–4].

В процесі навчання у закладах вищої освіти у студентів необхідно формувати адаптаційні компетенції: готовність застосовувати практичні знання в адаптації до нових ситуацій життя та професійної діяльності; вміння адаптуватися в умовах, що змінюються в процесі життєдіяльності; вміння застосовувати отримані знання для вдосконалення та розвинення власного адаптаційного потенціалу, для перетворення власної особистості в інтересах особистісного розвитку; здатність і готовність диференціювати ситуації застосування механізмів адаптації особистості; готовність застосовувати продуктивні способи взаємодії в різних ситуаціях професійного та особистого життя; здатність аналізувати власні психічні стани; здатність і готовність володіти техніками стресостійкості; готовність застосовувати методи саморегуляції у майбутній професійній діяльності та повсякденному житті [4].

Формування адаптаційної поведінки студентів у ЗВО сприятиме розвиненню системи цінностей, пов'язаних з особистим здоров'ям та власними цілями, освоєння необхідних знань про психологічні основи процесу адаптації та їх взаємозв'язку зі здоров'ям, формування умінь і навичок успішного опанування у незнайомих та непередбачуваних обставин, що буде сприяти збереженню життєздатності, стресостійкості, активності, самодостатності та гармонійності у незвичних умовах. Для підвищення мотивації студентів до навчання в умовах війни необхідно проводити різні бесіди та акцентувати увагу на важливості здобуття професійних навичок. Підвищити мотивацію до навчання допоможе оптимізація навчального процесу за допомогою різноманітних інформаційно-комунікативних технологій та організація ефективної системи оцінювання. При цьому необхідно враховувати особливості здобувачів вищої освіти [5, с. 137].

На сьогоднішній день існує досить велика різноманітність форм та методів навчання. В умовах воєнного стану в нашій державі усі без винятку учасники навчального процесу відчувають чимало нових викликів, що спонукають бути більш гнучким в організації освітньої діяльності, розробляти гнучкі навчальні програми у відповідності з потребами студентів під час кризового етапу, забезпечити доступність соціально-освітніх ресурсів, а також включати до освітніх програм складові емоційного інтелекту та навиків боротьба зі стресом. Новітні

умови сприяють виявленню недоліків та прерогатив різних форматів навчального процесу, тобто у будь-якій ситуації його якість у повоєнний період повинна збільшитися. Водночас, в діджиталізаційних умовах важливу роль також відіграє розвиток в студентів аналітичного мислення і навичок відрізняти хибну інформацію та протистояти їй.

В процесі проведення даного дослідження, можна дійти висновку, що більшість студентів є не пристосованими до навчання в сучасних умовах російсько-української війни, наприклад, вони не мають психологічної готовності, освітньої мотивації та активності в навчальному процесі. З початком повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію нашої країни особливо різко знизився рівень їхньої мотивації та активності. Крім цього, все менше студентів досі вимагають допомоги в навчанні зі сторони самого закладу освіти та його викладачів, що також засвідчує не сформованість пристосування до освітнього процесу в умовах війни. Відтак, можна зробити висновок, що вирішення проблематики, пов'язаної із пристосуванням студентів до навчання в умовах воєнного стану та формуванням їхньої психологічної готовності до професійної діяльності в цілому залежить від розвитку подальших військових подій.

Список використаних джерел:

1. Коkun О. М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця : монографія. Київ : ДП «Інформ.-аналіт. Агенство», 2012. 200 с.
2. Литвиненко О. Д. Соціально-психологічні основи розвитку адаптаційного потенціалу сучасної молоді : монографія. Северодонецьк : Вид-во СНУ імені В. Даля. 2018. 302 с.
3. Моляко В. О. Психологічна готовність до творчої професійної діяльності. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2022. № 4 (2). С. 1–7.
4. Полтавська М., Вороновська Л. Психологічні детермінанти особистісної готовності студентів до професійної діяльності. URL: <http://repositc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/24457/1/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97%20%281%29%20%283%29.pdf>.
5. Сікора Я. Б. Адаптація як об'єкт наукового дослідження: психолого-педагогічний аналіз. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2022. Вип. 2(51). С. 135–139.